

JUST FOOD

Oikeudenmukaisen ruokamurroksen periaatteet

Teea Kortetmäki, Jyväskylän yliopisto

teea.t.kortetmaki@jyu.fi

Twitter: @teeakort, @JYUfood

Murroksen reiluus

Nykyinen
ruokajärjestelmä

*Mitä tapahtuu matkan varrella?
Ketkä voittavat, ketkä häviävät?*

Ilmastoviisas,
terveyttä tukeva
ruokajärjestelmä

Reilu, kestävä ja
ilmastoviisas
ruokajärjestelmä

Oikeudenmukaisuuden periaatteet I

Miten navigoida kohti parempaa tulevaisuutta erilaisten arvojen, toiveiden ja vaatimusten ristiaallokossa?

- Periaatteet ovat majakoita: ne helpottavat navigointia tarjoamalla kiintopisteitä
- Periaatteet kuvaavat keskeisimpiä asioita, jotka oikeudenmukaisuuden näkökulmasta on huomioitava

Oikeudenmukaisuuden periaatteet II

Entä tieteellisyys ja arvovapaus?

- Yleisillä periaatteilla on vahva tutkimustausta ja ne ovat läpäisseet mittavan testauksen; toki sata filosofia voi olla väärässä...
 - Monet perustavimmista periaatteista on itse asiassa institutionalisoitu (ihmisoikeudet, lait)
- Periaatteet pyrkivät mahdollistamaan yksilöiden omien arvojen mukaisen hyvän elämän tavoittelun. Sen turvaaminen vaatii normatiivisia periaatteita ja linjauksia!
 - Äärimmäinen vapaus mahdollistaa äärimmäisen sarron
- Myös periaatteiden tulkinnasta sekä niiden tarkemmista kriteereistä voidaan keskustella, osa yhteiskunnallista keskustelua

Tarvitsemme uusia periaatteita

Kaikki eivät lähde murrokseen samalta viivalta

- Perinteinen oikeudenmukaisuustutkimus ei kuitenkaan tarkastele tilanteita, joissa vallitsee jo lähtökohtaisesti joukko eriarvoisuuksia ja epäsuhtia, eikä varsinaisesti *siirtymätilanteita*
- Monet yleistasoisista periaatteista eivät tarjoa suoraan kovin käyttökelpoista ohjetta siihen, miten ruokamurroksen vaikutuksia voitaisiin tarkastella ja arvioida

Alustavia periaatteita ruokamurroksen oikeudenmukaisuuteen

*Reilu, kestävä ja
ilmastoyhteinen
ruokajärjestelmä*

Jako-oikeudenmukaisuuden periaatteet

- Oikeus ruokaan ja hyvään ravitsemukseen
 - Yhtäläiset mahdollisuudet toimeentuloon
 - Reilu alueiden kohtelu
 - Oikeudenmukainen tulonjako ruokaketjussa
 - Reilu ympäristövaikutusten jakautuminen (ja kokonaiskestävyys)
- Jako-oikeudenmukaisuuteen liittyy usein ajatus eriarvoisuuden kompensoitavuudesta ainakin joissain tilanteissa. Tähän on kuitenkin selviä poikkeuksia, esim. ruoka ja hyvä ravitsemus.

*Reilu, kestävä ja
ilmastoyhteinen
ruokajärjestelmä*

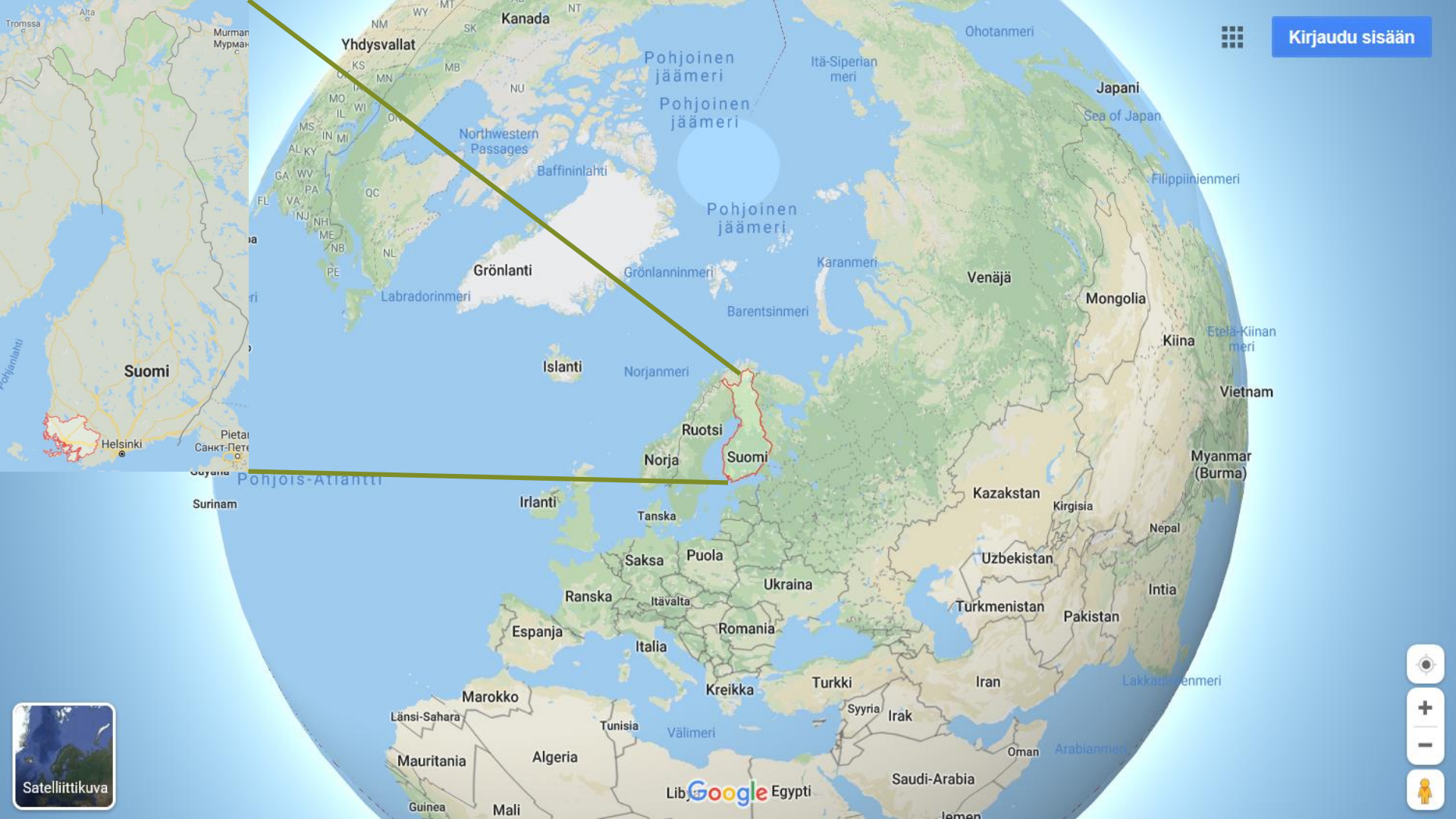
Muut oikeudenmukaisuuden periaatteet

- 'Heikoimpien' ja sivuun helposti jäävien huomioiminen
 - Erilaisuuden ja erilaisten arvojen kunnioittaminen
 - Yhtäläiset vaikutusmahdollisuudet päätöksenteossa
-
- Erona jako-oikeudenmukaisuuteen on yleensä ajatus, että näissä syntyviä eriarvoisuuksia ei voi kompensoida / hyvittää
 - Jako- ja muuntyyppinen eriarvoisuus kytkeytyvät usein toisiinsa

Reilu, kestävä ja
ilmastoyhteinen
ruokajärjestelmä

Kirjautu sisään

Yhdysvallat

Kanada

Pohjoinen jäämeri
Pohjoinen jäämeri
Pohjoinen jäämeri

Ohotanmeri

Japani

Sea of Japan

Filippiinienmeri

Grönlandi

Grönlanninmeri

Karanmeri

Venäjä

Mongolia

Kiina

Etelä-Kiinan meri

Vietnam

Myanmar (Burma)

Suomi

Helsinki

Pietari Санкт-Петербург

Pohjois-Atlantti

Islanti

Norjanmeri

Barentsinmeri

Ruotsi

Suomi

Norja

Irlanti

Tanska

Kazakstan

Kirgisia

Nepal

Saksa

Puola

Ukraina

Uzbekistan

Intia

Ranska

Itävalta

Romania

Turkmenistan

Pakistan

Espanja

Italia

Kreikka

Turkki

Iran

Lakkadiveidenmeri

Länsi-Sahara

Marokko

Algeria

Tunisia

Välimeri

Syyria

Irak

Oman

Arabianmeri

Mauritania

Algeria

Tunisia

Välimeri

Saudi-Arabia

Guinea

Mali

Libya Google Egypti

Saudi-Arabia

Jemen

Satelliittikuva

Lyhyt
aikajänne

Keskipitkä
(-2035?)

Pitkä
aikajänne

Reilu, kestävä ja
ilmastoviisas
ruokajärjestelmä

Kiitos

www.justfood.fi
@justfood_stn

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos

SUOMEN AKATEMIA
FINLANDS AKADEMI
ACADEMY OF FINLAND

